

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Dež. zbor in slov. poslanci.

Vojske je konec, zmaga je naša. To je veselo naznanilo, katero prinesemo dnes črno na belo našim bralcem. Da so v vseh volilnih okrajih zmagali naši možje, to že pač vedó brž vsi, ne pa še more biti tega, da je bila zmaga v vseh okrajih sijajna, lepša, kakor je bila kedaj katera poprej. Skorej pri vseh se vidi napredovanje, t. j. naši kmetje gredó sedaj že s ponosom na volišče, vedoč, da je dolžnost, pa tudi čast voliti može, ki čejo, pa tudi znajo potegniti se za pravice svojih volilcev, za blagor slov. ljudstva.

Če naj poročimo pa o volitvah, kakor so se izvršile v pojedinih volilnih okrajih, postavimo jih po vrsti tako-le: Volitev

1. v Brežicah. Tu so volili možje iz okrajev: Brežice, Kozje in Sevnica in dobil je ces. svetovalec g. Jož. Jerman 103, baron Moscon pa 8 glasov.

2. v Celji. Le-sem spadajo okraji: Celje, Konjice, Šmarije, Laški, Vranski in Gornjegrajski. Volilo je 253 volilnih mož in vsi gg.: Miha Vošnjaka in dr. Jos. Sernca.

3. v Ljutomeru. Volitev se vrši tu za okraje: Gornjeradgonski, Ljutomerski in Ormoški. Izvolili so si g. dr. J. Dečko s 74 glasi, 38 pa jih je bilo za J. Farkaša, posestnika v Iljaševcih.

4. v Mariboru. Le-ta skupina obsega oba okraja Mariborska in okraja Št. Lenarski in Slov. Bistriški. Izvolili so gg.: Fr. Robiča s 158 in dr. Franc Radaja s 156 glasi. Dr. Schmiderer je ostal v manjšini z 81 in Franc Purgaj z 79 glasi.

5. v Ptuj. Možje iz okrajev: Ptuj in Rogatec volijo v Ptuj in prišlo jih je 149 na volišče ter so, izvzemši enega, vsi volili gosp. dr. Fr. Jurtela.

6. v Slov. Gradci. Okraji: Slov. Gradec, Šoštanj in Marenberg volijo si dež. poslanca v Slov. Gradci ter so si izbrali vlč. g.

dr. J. Lipolda s 50 glasi, vlč. g. dr. J. Šuc je ostal v manjšini s 15 in g. Fr. Kovač z 29 glasi.

Tako so se izvršile volitve v slov. volilnih okrajih in kakor se vidi v prvem hipu, bila je vojska z nemškutarji samo v volilni skupini v Mariboru in pa v Slov. Gradci, ali tudi tukaj so ti v tako malem številu, da nimajo upanja, naj še se vzpenjo kedaj do večine. V okrajih Mariborskih je še število nemškutarjev sicer na oko precej veliko, toda tudi v njih že prodira slov. zavednost in to še bode tem bolje, ako skušajo naši može spraviti med ljudstvo slov. časopisov, bukev družbe sv. Mohorja itd. Ljudje so vam nevedni, slov. bukev ne beró, nemških pa ne umejo in zato dajo še kaj na stare čenče nemškutarjev, da je nemški jezik to, kar jih redi, njih edina sreča. Rodoljubi, tukaj vas čaka še delo!

Blizo enako velja o Marenberškem okraju, kjer je Fr. Kovač pri tej volitvi dobil 29 glasov. Za te glase naj se zahvali pa g. Kovač edino nevednosti domačih kmetov in zlobi „privandranih“ hujskačev, najbolj tacih, ki hodijo v suknhah na škrice in živé o žuljih slov. kmeta. G. Kovača pa povabimo prijazno, naj premišljuje, kedar mu je lahko mogoče, pregovor, ki pravi: Kdor prime za smolo, smola prime se njega.

Ali če pustimo nemškutarje iz misli, smemo reči, da so sedanje volitve jasno znamenje za resnico izreka pok. Hermana: „Slovan gre na dan!“ Možje volilci, ti so storili častno, kar terja od njih blaginja slov. ljudstva in gg. novi poslanci, ni dvoma, da gredó tudi ti, ponosni na svoje volilce, v dež. hišo, noseč v srci in na jeziku geslo svojih volilcev:

Vse za vero, dom, cesarja!

Otvorjenje posojilnice v Vitanji.

Dne 26. junija t. l. zbrali so se ob 9. uri zjutraj udje načelstva in nekaj drugih možev

v stari šoli poleg farne cerkve v Vitanji, da se začne delovanje nove posojilnice, kakor je bilo v nedeljo poprej preklicano. Navzoč je bil med drugimi tudi g. Fr. Lončar, tajnik posojilnice v Celji. Načelnik nove posojilnice, g. J. Žičkar nagovori pričujoče blizu tako-le:

Častiti možje!

Kar smo že dolgo časa nameravali, česar so mnogoteri izmed nas tudi zelo potrebovali, to smo z božjo pomočjo dosegli: ustanovili smo si lastno posojilnico v Vitanji, katera bo začela danes svoje delovanje.

Danes pred 4 tedni, 29. majnika t. l., prišli so k nam v Vitanje gospodje: Miha Vošnjak, dr. Lavoslav Gregorec, oba državna poslanc, g. Lovro Baš, c. kr. notar v Celji in g. Fr. Lončar, tajnik Celjske posojilnice, in ta je danes zopet med nami, da nam na drobno razkaže, kako da gre pri posojilnici poslovati.

Ni mi treba veliko govoriti o namenu posojilnice. Le to rečem: nje namen je 1. denarje sprejemati in 2. denarje izposojevati.

1. Denar sprejemlje posojilnica v prvi vrsti od svojih udov, od tistih oseb, ki so jo ustanovile. Udje jemljejo tako imenovane deleže, ki so podlaga vsemu posojilničnemu zavodu. Vsak delež naše posojilnice velja 5 gld.

Posojilnica pa sme denar sprejemati tudi od neudov, t. j. od vsakega, ki ga hoče pri nas nalagati. Za te vloge se bo plačevalo vložnikom po 5 od sto.

Ali bo pa za denar, pri naši posojilnici naložen varno? Tako je že marsikdo pepraševal. Vprašam tudi jaz: Zakaj pa ne? Ali niso možje, ki so izvoljeni, da vodijo posojilnico, zanesljivi, pošteni gospodarji? Ali niso dobri in vestni kristjani? Da, na tem je mnogo. Če so voditelji denarnega društva prebrisane glave, in če so znani kot pošteni kristjani, ki se bojijo Boga in zvesto spolnjujejo vse svoje dolžnosti, ne bo se pač nikomur bati, da bi ž njegovim denarjem vestno ne ravnali. Nasprotno pa trdim: Človek, ki se Boga ne boji, ki zanemarja svoje krščanske dolžnosti, ne bo pošteno ravnal z denarjem, ki se mu zaupa. Zato smo že več let sem doživeli silno žalostne prikazni. Pri enakih družbah, kakor je naša posojilnica, opravljali so službo ljudje brez vse vesti in le premnogokrat se je slišalo in bralo: ravnatelj une banke je zbežal s toliko in toliko tisočaki ali pa: ravnatelj te in te hranilnice se je vstrelil, ker so mu prišli na sled, da jo je goljufal. Žal, da bi Vam o taki brezvestnosti lahko več izgledov navedel...

Če so toraj v odbor naše posojilnice izvoljeni možje, ki se bojijo Boga, smete zaupati, da bojo vestno ravnali tudi s ptujim blagom, ki jim je v varstvo izročeno.

Zraven tega je bil pa izvoljen v prvi skupščini, dne 29. majnika Jan. Verčnik v pregle-

dovalca društvenih računov in Martin Jelenko v njegovega namestnika. Ta dva moža imata pravico, da smeta vsaki čas blagajnico pregledati, denar prešteti ter po posojilničnih knjigah razsoditi, je-li vse v redu ali ne. In če bi našla kakšen nered, sta dolžna to naznaniti društvnikom, da se po postavi popravi vsaka pomanjkljivost.

Te dni se Vam je od neke strani prerovalo, da bojo tisti, ki bojo imeli s posojilnico kaj opraviti, ob vse prišli, da bojo vse zgubili! Na to Vam odgovarjam sledeče:

Tisti, ki nam bojo denar vlagali, naj bojo prepričani, da bomo vloženi denar izposojevali le takim osebam, ki so popolnoma zanesljivi in pošteni in ki bojo imeli tudi zanesljive in poštene poroke, drugim pa nikakor ne. Nekdo je celo rekel: „Pijancem in zapravljevcem se bo zdaj v Vitanji dobro godilo. Uboge žene in ubogi otroci!“ Bodite prepričani: zapravljevci in pijanci in sploh ljudje, ki niso na dobrem imenu, ne bojo dobivali pri nas nobene pomoči! S pomočjo Vitanjske posojilnice pač ne bojo spravljali na beraško palico svojih žen in svojih otrok. Vložnikom toraj ni treba biti v nobeni skrbi; saj poznamo ljudi po naši okolici in vemo, komu se sme denar zaupati, komu ne.

Oni pa, ki si bojo pri nas denar izposojevali, so pa tudi lahko mirne vesti. Naj le redno obresti plačujejo in vsako leto nekaj kapitala povračujejo, živa duša jih ne bo spravljala na kant! Se vé: če bi kakšen dolжник ne mislil na povračilo, ali če bi začel prav slabo gospodariti, da bi vtegnili priti poroki v nevarnost, potem se bo moral denar iztirjati, kajti denar, ki ga mi posojujemo, ni naše blago, to je nam zaupan denar. Ptujega blaga pa ne smemo nikomur dajati zastoj. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Sesna praseta in njih odstavljanje.

(Konec.)

Najbolje se tako-le odstavljajo praseta. Kedar se približa čas za odstavljanje, kakih 10 dni prej, začne se prasetom v njih oddelku dajati po več hrane, in spuščajo se k svinji le po trikrat na dan, a kmalu le po dvakrat, naposled pa le po edenkrat. Če se tako ravna, svinja polagoma izgublja mleko, in praseta hitro pozabijo mleko s svinjo vred. Hitro odstaviti praseta je pa, kakor je bilo že omenjeno, vselej škodljivo in se zato ne more priporočati. Kedar se praseta odstranijo, denejo se ona ali pa svinja v drugi hlev, da se več ne vidijo in več ne slišijo in drugi drugega pozabijo popolnem.

Če ima svinja, ko so se praseta odstavila, še dosti mleka, daje naj se jej po manj in manj tečne hrane in iz prva slednji dan, pozneje pa